

KRATKE VIJESTI

Author: IWPR

Priredila: Ekipa novinara IWPR-a iz Haga (TU Br 415, 15-jul-05)

U naznacenom razdoblju, Enver Hadzihasanovic bio je starjesina Treceg korpusa bosanske vojske; Amir Kubura je pak zapovijedao Sedmom muslimanskom brdskom brigadom.

Tuzioci tvrde da su njihove jedinice pocinile ubojstva, da su zlostavljale zatvorenike i unistavale hrvatske kuce i crkve. Za neke od tih zlocina krivi se mudzahedine – borci koji su iz inozemstva doputovali u Bosnu kako bi se prikljucili obrani muslimanskog stanovnistva, i koji su navodno bili inkorporirani u bosansku vojsku.

U svojoj završnoj rijeci, tuzilac Deril Mundis (Daryl Mundis) izjavio je da su obojica okrivljenih i prije izbijanja rata u Bosni bili profesionalni oficiri, sto znaci da su bili upoznati s vlastitim obavezama. Prema njegovim rijecima, Hadzihasanovic bi zbog necinjenja trebao dobiti kaznu od 20 godina zatvora, dok bi Kuburu po misljenju tuzilastva trebalo osuditi na deset godina.

S druge strane, na samom pocetku svoje završne rijeci, branioci su od sudaca zatražili da optuzenike oslobode.

Hadzihasanovicev zastupnik, Stefan Burgon (Stephane Bourgon), ukazao je na kaoticnu situaciju koja je u to vrijeme vladala u Bosni i teskoce s kojima su se suocavali vojni zapovjednici u svojim nastojanjima da održe red. Takodjer je istakao da mudzahedini nisu bili dio muslimanske vojske, te da okrivljeni ni na koji nacin nije bio u prilici utjecati na njihovo djelovanje.

Suci su potvrdile da ce najmanje sestorici srpskih politicara, te policijskih i vojnih generala – koje se tereti za ratne zlocine pocinjene na Kosovu u prvom polugodju 1999. – biti sudjeno u okviru objedinjenog procesa.

Milan Milutinovic, Nikola Sainovic i Dragoljub Ojdanic – koji su optuzeni zajedno sa Slobodanom Milosevicem, u svibnju/maju 1999. – te Nebojsa Pavkovic, Vladimir Lazarevic i Sreten Lukic – protiv kojih je optuznica podignuta u listopadu/oktobru 2003. – nalaze se u Hagu, gdje ih pocetkom sljedece godine ocekuje zajednicko sudjenje.

Novom, objedinjenom optuznicom – koju tuzioci moraju podnijeti do 15. kolovoza/augusta – bit ce obuhvacen i Vlastimir Djordjevic, koji se jos uvijek nalazi u bijegu i za koga se vjeruje da se krije u Rusiji.

Sedmoricu optuzenika tereti se za pokusaj Beograda da kontrolu nad Kosovom uspostavi kampanjom zastrasivanja, ubijanjem i masovnim progonima albanskog civilnog stanovnistva.

Samo jedan od njih – Sreten Lukic – izjasnio se protiv prijedloga o spajanju postupaka. Lukicevi advokati ukazali su na okolnost da se dvije grupe okrivljenih nalaze u razlicitim fazama pripreme obrane, te da bi tako veliko sudjenje ipak bilo predugo i tesko za vodjenje.

No, sudsko vijeće, kojim je predsjedavao Patrik Robinson (Patrick Robinson), zaključilo je kako ipak ne postoje razlozi zbog kojih bi objedinjavanje postupaka na bilo koji način ugrozilo pravo optuženika na pravdeno sudjenje.

Suci su također konstatirali da se spajanjem postupaka izbjegava dupliranje dokaza, kao i da se na taj način minimiziraju teskoće svjedoka, koji bi u protivnom morali biti pozivani na svako pojedinačno sudjenje.

Suci Haskog tribunala odlučili su 8. srpnja/jula da postupak koji se vodi protiv dvojice bosanskih Srba – optuženih za mučenje, porobljavanje i ubijanje zatocenika u zloglasnom zatvoru KP Dom u Foci, tokom 1992. – bude prepusten bosanskom sudstvu.

Usprkos protivljenju njihovih advokata, Mitar Rasevic i Savo Todovic ce vjerovatno biti medju prvim haskim optuzenicima kojima ce se suditi pred novoosnovanim bosanskim Vijećem za ratne zlocine pri Drzavnom sudu Bosne i Hercegovine. Vijeće je službeno pocelo s radom ovog proljeca, a osnovano je uz podršku Haskog tribunala, ciji su duznosnici sudjelovali i u strucnoj obuci zaposlenih.

Tokom svibanjskog/majskog saslusanja na kojem se diskutiralo o prepustanju slucaja, advokati okrivljenih tvrdili su da njihovim klijentima u Sarajevu nece biti organizirano pravdeno sudjenje, posto mnogi svjedoci obrane – iz straha od sikaniranja ili cak hapsenja – nece smjeti doci u bosansku prijestolnicu. Prijedlog optuzenih bio je da im se sudi u obliznjoj Srbiji – sto je opcija koja je (makar teoretski) također predvidjena Statutom Tribunala.

No, suci su na kraju odbacili taj prijedlog, zakljucivsi da bosanski zakoni “pruzaju adekvatnu osnovu za prevedno sudjenje”. Suci su dodali i da nedavni sporazum izmedju Ureda tuzilastva i Organizacije za evropsku sigurnost i suradnju (OEBS) – koja je na sebe preuzela pracenje postupaka koji ce iz Haga biti prosljedjeni u Bosnu – pruza i dodatna jamstva da ce svi standardi pravedenosti biti ispunjeni.

A ukoliko, usprkos svemu, ne bude tako, Tribunal u svakom trenutku ima pravo povuci odluku o prosljedjivanju, nakon cega doticni slucaj biva vracen Hagu.

Medjutim, istog dana je isto sudsko vijeće povodom drugog slucaja donijelo i drugaciju odluku, u skladu s kojom ce okrivljena osoba ostati u Hagu. Suci su, naime, presudili da slucaj bivseg zapovjednika Romanijskog korpusa bosanskih Srba, Dragomira Milosevica (koji nije ni u kakvom srodstvu sa Slobodanom Milosevicem), zbog tezine optuzbi za koje se okrivljenog tereti, ne smije biti prosljedjen sarajevskom sudu.

Milosevicu se pripisuje odgovornost za posljednju fazu artiljerijskih i snajperskih napada na Sarajevo (razdoblje od polovine 1994. do sklapanja mirovnog sporazuma u studenome/novembru 1995.). Njegov prethodnik, general Stanislav Galic, vec je osudjen na 20 godina zatvora zbog toga sto je tom kampanjom zapovijedao od 1992. do 1994.

“Sudsko vijeće je zakljucilo da, s obzirom na tezinu navodnih zlocina i razinu odgovornosti okrivljenog, a pogotovo kada se u vidu imaju ta dva faktora zajedno, ovo sudjenje ipak treba odrzati pred Tribunalom”, stoji u sudackoj odluci.

Izlaznom strategijom suda predvidjeno je da lokalnom sudstvu smiju biti prosljedjivani samo slucajevi nizeg i srednjeg ranga, dok ce sudjenja optuzenicima visokog ranga i dalje biti odrzavana u Hagu.

Zbog otkrivanja identiteta jednog od zasticenih svjedoka, ultranacionalisticki politicar iz Srbije, Vojislav Seselj – koji u Hagu ceka sudjenje po optuzbama za ratne zlocine – kaznjen je, kako je saopcano, dvomjesecnom zabranom bilo kakve komunikacije.

Nakon sto je 23. lipnja/juna zamjenik tajnika Tribunala donio tu odluku, Seselju je dopusteno kontaktirati samo s vlastitim pravnim zastupnicima, te diplomatskim i konzularnim osobljem.

Tuzioci su ocito izrazili zabrinost zbog toga sto je – otkrivajuci u telefonskom razgovoru odrzanom 18. srpnja/jula o kom se svjedoku radi – Seselj doveo u pitanje njegovu ili njenu sigurnost.

Zamjenik tajnika je u odluci konstatirao kako to nije prvi put da Seselj zloupotrebljava odobrene privilegije, te kako je posljednji incident dovoljno ozbiljan da bi se mogao smatrati i uvredom suda.

A za potonji tip prekrasaja predvidjena je zatvorska kazna od sedam godina i maksimalna novcana kazna od 100,000 eura.

Location: Stavropol

Serbia

Russia

North Ossetia

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kratke-vijesti-47>